

HE 111/2006 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi sähköisen viestinnän tietosuojalain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähköisen viestinnän tietosuojalain tietoturvamaksua koskevia säännöksiä.

Esityksen tavoitteena on puolittaa teleyritysten maksama tietoturvamaksu siten, että se vastaisi niitä kokonaiskustannuksia, joita Viestintävirastolle aiheutuu sähköisen viestinnän tietosuojalaissa säädettyjen teleyrityksiä koskevien tehtävien hoitamisesta. Samalla tietoturvamaksua koskevia säännöksiä ha-

lutaan kokonaisuudessaan selkeyttää ja saattaa ne vastaamaan viestintämarkkinalailla säädettyjä viestintämarkkinamaksua koskevia säännöksiä.

Esitys liittyy valtion vuoden 2007 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1. Johdanto	3
2. Nykytila.....	3
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
2.2. Nykytilan arviointi.....	6
2.3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	7
3. Esityksen vaikutukset	8
3.1. Taloudelliset vaikutukset	8
3.2. Yritysvaikutukset.....	8
3.3. Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	8
4. Asian valmistelu	9
4.1. Valmisteluvaiheet.....	9
4.2. Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	9
5. Riippuvuus muista esityksistä.....	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	9
1. Lakiehdotuksen perustelut.....	9
2. Voimaantulo	11
3. Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys.....	11
LAKIEHDOTUS.....	12
sähköisen viestinnän tietosuojalain muuttamisesta	12
LIITE	15
RINNAKKAISTEKSTIT	15
sähköisen viestinnän tietosuojalain muuttamisesta	15

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 38—40 §:ssä säädetään tietoturvamaksusta. Kyseessä on veronluonteinen maksu, jota ilmoituksenvaraista tai toimiluvanvaraista toimintaa harjoittavat teleyritykset ovat velvollisia maksamaan Viestintävirastolle. Lakia säädettyä oli tarkoituksena, että tietoturvamaksu vastaisi niitä kokonaiskustannuksia, jotka Viestintävirastolle aiheutuvat sähköisen viestinnän tietosuojalain teleyrityksiä koskevien tehtävien hoitamisesta.

Varsin pian lain säätämisen jälkeen kävi ilmeiseksi, että myös muut kuin maksuvelvolliset teleyritykset hyötyvät niistä Viestintäviraston toiminnoista, joista aiheutuvia kustannuksia tietoturvamaksulla on pyritty kattamaan. Tämän johdosta on katsottu tarpeelliseksi, että tietoturvamaksun teleyrityksille aiheuttamaa maksurasitetta pienennetään.

Samassa yhteydessä on katsottu tarkoituksenmukaiseksi uudistaa tietoturvamaksua koskeva sääntely kokonaisuudessaan. Kyseessä ovat suurimmalta osalta varsin teknisluontoiset säännökset, jotka koskevat maksun perusteita, määräytymistä, määräämistä, perimistä ja tietojen toimittamista Viestintävirastolle. Sääntely vastaa pitkälti olemassa olevia käytäntöjä, jotka nyt halutaan selkeyden ja oikeusvarmuuden vuoksi nostaa lain tasolle. Samalla sääntely yhdenmukaistetaan viestintämarkkinamaksua koskevan sääntelyn kanssa.

2. Nykytila**2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö**

Viestintäviraston tehtävät

Viestintäviraston tehtävistä säädetään viestintämarkkinalaissa (393/2003), radiolaissa (1015/2001), postipalvelulaissa (313/2001), televisio- ja radiotoiminnasta annetussa laissa (744/1998), valtion televisio- ja radorahastosta annetussa laissa (745/1998), sähköisen viestinnän tietosuojalaissa (516/2004), eräiden suojausten purkujärjestelmien kieltämisestä annetussa laissa (1117/2001), sähköisis-

tä allekirjoituksista annetussa laissa (14/2003), verkkotunnuslaissa (228/2003) sekä viestintähallinnosta annetussa laissa (625/2001).

Viestintäviraston tehtäväkenttä on siten laaja. Se muun muassa turvaa viestintämarkkinoiden toimivuutta ja tehokkuutta, valvoo viestintäverkkojen teknistä toimivuutta ja turvallisuutta, ohjaa televerkkojen numerointia, antaa yrityksille niiden tarvitsemat numerot ja tunnukset, antaa teknisiä määräyksiä, koordinoi standardointia kansallisesti sekä valvoo viestintämarkkinoiden taloudellisen kilpailun toimivuutta. Edelleen Viestintävirasto ohjaa radiotaajuuksien käyttöä Suomessa ja huolehtii siitä, että Suomen kansalliset tavoitteet otetaan huomioon päätettäessä taajuuksien käytöstä kansainvälisesti. Lisäksi Viestintävirasto hoitaa sähköisen viestinnän yksityisyyden suojaan ja tietoturvaan liittyviä tehtäviä sekä valvoo, että televisio- ja radio-ohjelmat täyttävät ohjelmiston eurooppalaisuutta, mainontaa ja sponsorointia koskevat vaatimukset. Virasto myös hoitaa televisiomaksuhallintoa, valvoo postitoimintaa ja myöntää internetin .fi-juuren alaiset tunnukset.

Viestintämarkkinalain nojalla Viestintävirastolle tuli huomattava määrä uusia tehtäviä aiempaan lainsäädäntöön verrattuna. Viestintäviraston uusia tehtäviä ovat muun muassa markkina-analyysit ja markkinamäärittelyt, huomattavan markkinavoiman yritysten nimeäminen, velvoitteiden asettaminen huomattavan markkinavoiman yrityksille sekä asetettujen yrityskohtaisten velvoitteiden noudattamisen valvonta. Myös teletoimintailmoitusten vastaanotto ja ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajien rekisteröinti on siirtynyt Viestintävirastolle.

CERT-toiminta Suomessa

Niin ikään tietoturvaloukkausten havainnointiin ja selvittämiseen liittyvät tehtävät (CERT-toiminta) kuuluvat Viestintävirastolle. Kyseinen tehtävä määritellään sähköisen viestinnän tietosuojalain 31 §:n 2—4 kohdissa seuraavasti:

Viestintäviraston tehtävänä on:

- kerätä tietoa verkkopalveluihin, viestintäpalveluihin ja lisäarvopalveluihin kohdistuvista tietoturvaloukkauksista ja niiden uhkista sekä näiden palvelujen merkittävistä vikatilanteista ja häiriötilanteista;

- selvittää verkkopalveluihin, viestintäpalveluihin ja lisäarvopalveluihin kohdistuvia tietoturvaloukkauksia ja niiden uhkia sekä merkittäviä näiden palvelujen vikatilanteita ja häiriötilanteita; sekä

- tiedottaa tietoturva-asioista.

CERT-toiminnalla yleisesti tarkoitetaan tietoturvaloukkauksien ennaltaehkäisyä, niiden havainnointia ja ratkaisua sekä tietoturvauhkista tiedottamista. CERT on lyhenne englannin-kielisistä sanoista Computer Emergency Response Team. CERT-organisaatioita on useita ympäri maailmaa. Ne toimivat yhteistyössä keskenään jakaen tietoa tietoturvaloukkauksista ja niihin liittyvistä seikoista sekä tiedottavat niistä järjestelmien käyttäjille esimerkiksi internetin välityksellä. CERT-toiminnan päämääränä on tietojärjestelmien tietoihin kohdistuvien tietoturvaloukkauksien ja uhkien toteutumisen ennaltaehkäisy ja torjunta mahdollisimman objektiivisesti ja tehokkaasti.

Viestintävirastossa toimiva tietoturvaloukkauksiin ja niiden ennaltaehkäisyyn keskittyvä ryhmä on nimeltään CERT-FI (Computer Emergency Response Team FICORA). Se pyrkii toiminnassaan toteuttamaan yleisen CERT-toiminnan periaatteita sekä edistämään tietoyhteiskunnan turvallisuutta. CERT-FI toimii yhteistyössä kansallisten ja kansainvälisten CERT-toimijoiden sekä elinkeinoelämän ja julkishallinnon edustajien kanssa. Viestintävirasto koordinoi myös CERT-työryhmää, joka toimii eri tahojen yhteistyöelimenä tietoturvaloukkausten havainnoinnin ja ratkaisun alueella. Työryhmän tehtävänä on myös seurata ja edistää alan yleistä kehitystä ja tietoisuutta.

CERT-FI vastaanottaa teleyrityksiltä tulevat tietoturvaloukkauksia ja niiden uhkia koskevat ilmoitukset. Lisäksi Viestintäviraston CERT-FI-ryhmä seuraa jatkuvasti ja maailmanlaajuisesti tietoturvallisuuden ajankohtaisia tapahtumia, tietojärjestelmiin liittyviä tietoturvallisuusongelmia ja tietoturvaloukkauksia sekä niiden ratkaisuja. Tehtävään CERT-FI muun muassa toteuttaa valta-

kunnallista tapahtumaseuranta, dokumentointia ja tilastointia, muodostaa ja ylläpitää tilannekuvaa informaatiouhkista ja tiedottaa havainnoistaan, antaa suosituksia, neuvontaa ja ohjeistuksia tietoturvallisuuden kehittämiseksi, jakaa ennalta ehkäisevää tietoutta tietoturvaloukkauksista, antaa apua tietoturvaongelmien ratkaisemisessa, toimii yhteistyössä laite-, verkko- ja ohjelmistotoimittajien kanssa, huolehtii yhteydenpidosta poliisiin ja muihin viranomaisiin sekä koordinoi tietoturvallisuusyhteistyötä, seuraa ja analysoi informaatiouhkiin liittyvää kansainvälistä ja muuta kehitystä sekä hoitaa kansainväliset viranomaisyhteydet CERT-toiminnassa. Tämä CERT-FI:n tehtävien kokonaisuus on ainituatuinen Suomessa muun muassa siksi, että siihen liittyy myös viranomaisaspekti.

Viestintävirasto nettobudjetoituna virastona

Viestintävirasto on valtion talousarviossa nettobudjetoitu virasto. Viraston kaikki menot on merkitty toimintamenomomentille. Pääosa viraston keräämistä tuloista on maksullisen toiminnan tuloja, jotka on kohdistettu toimintamenomomentille. Osa viraston keräämistä tuloista on merkitty vuodesta 2004 lähtien veronluonteisiin tuloihin.

Toimintamenomomentin bruttomenototeutuma vuonna 2005 oli 29,3 miljoonaa euroa ja maksullisen toiminnan tulojen toteutuma oli noin 27 miljoonaa euroa. Veronluonteisten tulojen toteutuma vuonna 2005 oli 3,7 miljoonaa euroa, josta tietoturvamaksujen osuus oli 666 000 euroa. Vuoden 2006 budjetissa tietoturvamaksujen tuloarvio on 580 000 euroa. CERT-FI -toiminnan menoiksi vuonna 2007 on arvioitu noin 1,2 miljoonaa euroa. Teleyritysten maksaman tietoturvamaksun kokonaiskertymäksi vuonna 2007 on arvioitu noin 330 000 miljoonaa euroa.

Viestintäviraston maksut

Suurimmaksi osaksi viestintäviraston maksuista säädetään valtion maksuperustelain (150/1992) nojalla annetussa liikenne- ja viestintäministeriön eräistä Viestintäviraston maksuista antamassa asetuksessa (1175/2005).

Osa Viestintäviraston maksuista perustuu muihin lakeihin kuin valtion maksuperuste-

lakiin. Näistä tärkeimpiä ovat viestintämarkkinamaksu, josta säädetään viestintämarkkinalaissa, postitoiminnan valvontamaksu, josta säädetään postipalvelulaissa sekä tietoturvamaksu, jota koskevaa sääntelyä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi. Näiden maksujen on katsottu olevan valtiosääntöoikeudellisesta luonteeltaan veroja, minkä johdosta niistä on säädetty lailla.

Tietoturvamaksu

Syyskuun 1. päivänä 2004 voimaan tulleen sähköisen viestinnän tietosuojalain 38-40 §:ssä on säädetty tietoturvamaksusta. Tietoturvamaksu on valtiosääntöoikeudelliselta luonteeltaan veronluonteinen maksu, minkä johdosta sitä koskevan sääntelyn on oltava laintasoista.

Sähköisen viestinnän tietosuojalain mukaan ilmoituksenvaraista tai toimiluvanvaraista toimintaa harjoittava teleyritys on velvollinen suorittamaan Viestintävirastolle vuotuisen tietoturvamaksun. Tietoturvamaksua ei peritä televisio- ja radiotoiminnasta annetussa laissa tarkoitetun televisio- tai radiotoiminnan taikka televisio-ohjelmien tai radio-ohjelmien edelleen lähettämisen liikevaihdosta.

Teleyrityksiltä perittävät tietoturvamaksut vastaavat niitä kokonaiskustannuksia, jotka aiheutuvat Viestintävirastolle sähköisen viestinnän tietosuojalaissa säädettyjen teleyrityksiä koskevien tehtävien hoitamisesta.

Tietoturvamaksu määritellään maksuyksiköiden lukumääränä maksuluokittain. Maksuyksikön suuruus on nykyään 80 euroa. Teleyritykset jaetaan maksuluokkiin niiden kustannusten huomioon ottamiseksi, jotka Viestintävirastolle keskimäärin aiheutuvat kunkin maksuluokan yritystä koskevien tehtävien hoitamisesta. Maksuluokkiin ei ole suunnitteilla muutoksia. Teleyrityksen maksuluokka määräytyy teleyrityksen Suomessa harjoittaman teletoinnin maksun määräämistä edeltävän kauden liikevaihdon perusteella.

Tietoturvamaksun suuruus määräytyy toimijoittain seuraavasti:

Maksuluokka	Liikevaihto (milj. €)	Yksiköiden määrä
1	alle 1	2
2	1 — alle 2	4
3	2 — alle 4	7
4	4 — alle 8	14
5	8 — alle 16	26
6	16 — alle 32	50
7	32 — alle 64	94
8	64 — alle 128	179
9	128 — alle 256	340
10	256 — alle 512	645
11	512 — alle 1 024	1226
12	1 024 tai yli	2330

Tietoturvamaksuehdotus kumosi voimaan tullessaan yksityisyyden suojasta televiestinnässä ja teletoinnin tietoturvasta annetun lain (565/1999) 26 a §:ään ja tuolloin voimassa olleen Viestintäviraston maksuista annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen (1126/2002) 18 §:ään perustuneen valvontamaksun.

Tietoturvamaksun mukainen maksurasite jakautuu teleyritysten kesken maksuluokkien mukaisesti varsin tasapuolisesti. Maksun toimijakohtaisessa määräytymisessä otetaan huomioon myös erisuuruisten yritysten Viestintäviraston toiminnalle asettamat vaatimukset sitomalla maksun suuruus teleyritysten liikevaihtoon. Liikevaihdoltaan suuremmat teleyritykset asettavat Viestintäviraston toiminnalle suurempia vaatimuksia kuin pienyritysten toiminta. Teleyrityksiin toimijakohtaisesti kohdistuva maksurasitus säilyi sähköisen viestinnän tietosuojalain voimaantulon myötä hyvin pitkälle aiemmin teletoinnin tietosuojalakiin sisältyneen valvontamaksun suuruisena.

Tietoturvamaksun suuruuden perusteena ovat olleet ne kustannukset, jotka aiheutuvat Viestintävirastolle sähköisen viestinnän tietosuojalaissa säädettyjen teleyrityksiä koskevien tehtävien hoitamisesta. Maksu peritään seuraavien suoritteiden perusteella:

1) verkkopalveluun tai viestintäpalveluun kohdistuvia tietoturvauhkia ja tietoturvaloukkauksia koskevan tiedon kerääminen;

2) verkkopalveluun tai viestintäpalveluun kohdistuvien tietoturvauhkien ja tietoturvaloukkausten selvittäminen;

3) tietoturva-asioista tiedottaminen; sekä

4) teleyritysten Viestintävirastolle tekemien tietoturvailmoitusten käsittely.

Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

Kansainvälisen vertailu tehtiin Viestintäviraston, Ruotsin PTS:n (Post- och telestyrelsen), Norjan PT:n (Post- og teletilsynet) sekä Ranskan ART:n (Autorité de régulation des télécommunications) välillä. Virastojen tehtävät eroavat toisistaan jonkin verran, mikä vaikeuttaa vertailtavuutta.

Yhteenvedo kansainvälisestä vertailusta

Viestintäviranomaisten rahoitusrakenteiden vertailu on lähes mahdotonta tavalla, jossa luvut sellaisenaan olisivat täysin vertailukelpoisia, eikä ylimääräisiä selityksiä tarvita. EU-lainsäädännön implementointi voi maakohtaisesti vaihdella tavalla, mikä heijastuu

lopulta myös maksujen perimiseen. Viranomaisten tehtävät vaihtelevat maittain, millä on erityisen suuri merkitys virastojen tietoja kokonaisuutena tarkasteltaessa. Virastojen sisällä toiminnot on pilkottu eri tavalla, jolloin tarkastelu toiminto- tai tulosaluetasolla ei sekään ole mahdollista ilman erillistä tulkintaa. Vertailu koskee vuoden 2004 tilannetta.

Kaikkien vertailussa mukana olleiden viestintäviranomaisten toiminta rahoitetaan markkinoilta kerättävillä maksuilla. Käytännössä eroja on maksujen perimisessä ja varojen kierrätyksessä sekä erilaisten maksujen luonteissa ja suuruuksissa. Oma lukunsa ovat kansalliset erityistehtävät, joita rahoitetaan suoraan valtion budjetista. Erityisesti Ruotsin PTS:llä on tällaisia tehtäviä.

Viestintäviraston toiminnan rahoituskäytännöt eivät viraston oman käsityksen mukaan merkittävästi poikkea muiden euroopalaisten sisävirastojen tavoista rahoittaa oma toimintansa. Jos erityistehtävät – jollaiseksi Suomessa voidaan laskea televisiomaksuhallinto ja verkkotunnushallinto – jätetään väliä huomiota, on rahoitus hoidettu eri maissa hyvinkin pitkälle samalla tavalla. Maksajia ovat pääsääntöisesti toimialan yritykset, jotka käyttävät viestinnän resursseja (taajuudet ja numerot) tai joiden toiminta työllistää viranomaisia (lainsäädännön valmistelu, toiminnan valvonta ja ohjeistus). Kansalaiset ovat

harvemmin suoraan virastojen asiakkaita, poikkeuksen muodostavat laajemmin muun muassa radioluvat sekä Suomessa verkkotunnukset ja televisiomaksut.

UMTS-taajuuksista järjestettyjä huutokauppoja lukuun ottamatta on melko harvinaista, että viestintämarkkinoilta kerättävät maksut ohjattaisiin valtion budjettiin. Yleensä virastojen keräämillä maksuilla katetaan niiden toiminnasta aiheutuneet kustannukset. Viestintämarkkinoiden ja maksajien joukon ennakoitua nopeampi kasvu on saattanut joissakin maissa johtaa suunniteltua suuremman ylijäämän syntymiseen, mutta tämä on melko harvinaista. Tässä vertailussa mukana olleista viranomaisista ainoastaan Ranskan ART kerää viestintämarkkinoilta huomattavasti enemmän varoja kuin mitä sen toimintamenojen osuus on alle 20 % kerätävistä varoista.

Vertailu ei ulottunut syvälle yksittäisten maksujen tai yksittäisten toimintojen rahoituksen tarkasteluun. Kerätyn aineiston perusteella voidaan kuitenkin havaita, että huolimatta yhtenäisestä taustalla vaikuttavasta EU-lainsäädännöstä eroja maksurakenteissa kansallisella tasolla ilmenee. Uusien tehtävien, kuten tietoturvatehtävien rahoittamisessa käytännöt voivat vaihdella suuresti. Esimerkiksi Ruotsissa tietoturvatehtävät rahoitetaan osittain suoraan valtion budjetista (605 000 € vuonna 2004 eli 20 % kustannuksista) ja osittain muilta viranomaisilta saatavilla korvauksilla (2 396 000 € eli 80 %), Norjassa käytännössä ristosubventiolla telehallinnon puolelta (summa ei ilmene vastauksesta), kun Suomessa on siirrytty erillisen tietoturvamaksun käyttöön.

2.2. Nykytilan arviointi

Tietoturvamaksu

Ennen sähköisen viestinnän tietosuojalain voimaantuloa voimassa olleesta tietoturvaloukkausten valvontamaksusta säädettiin silloin voimassa olleen maksuasetuksen 18 §:ssä, ja maksu kuului maksuasetuksen 3 §:ssä lueteltuihin omakustannusperusteisiin suoritteisiin. Perustuslakivaliokunnan kriteerien mukaan jälkikäteen arvioituna kyseinen maksu vaikutti valtiosääntöoikeudelliselta luonteeltaan kuitenkin pikemminkin verol-

ta kuin maksulta.

Tilanne muuttui, kun 1. päivänä syyskuuta 2004 voimaantullut sähköisen viestinnän tietosuojalakiin sisältyvä tietoturvamaksu kumosi voimaan tullessaan tietoturvaloukkausten valvontamaksun. Tietoturvamaksun on jo lähtökohtaisesti ajateltu olevan valtiosääntöoikeudelliselta luonteeltaan vero, minkä vuoksi maksusta säädettiin sähköisen viestinnän tietosuoja-laissa lain tasolla ja säännöksessä otettiin alusta lähtien huomioon verolakeja koskevat vaatimukset.

Viestintäviraston CERT-toiminnan oli alunperin ajateltu palvelevan Suomessa toimivia teleyrityksiä, mistä syystä CERT-FI-toiminnan rahoituskin on tähän saakka katettu teleyrityksiltä perittävällä tietoturvamaksulla. Varsin nopeasti CERT-FI-toiminnan käynnistämisen jälkeen osoittautui, että merkittävä osa CERT-FI:n palveluista suuntautui muille elinkeinoelämän toimijoille. Tietoturvamaksulla rahoitettavasta toiminnasta hyötyvien tahojen ja maksajien välinen ero voidaan siten nähdä tietynlaisena epäjohdonmukaisuutena teleyritysten näkökulmasta katsotuna.

2.3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen keskeinen tavoite on tasapuolistaa ja oikeudenmukaistaa maksun nykyistä kohdentumista siten, että teleyritykset eivät enää yksinään rahoittaisi muitakin toimijoita hyödyttävän toiminnan kustannuksia. Muihin toimijoihin kohdistuva CERT-FI –suorite on vuoden 2007 alusta lukien tarkoitus kattaa Huoltovarmuuskeskuksen ja Viestintäviraston välisellä palvelujen ostamista koskevalla määräaikaaisella yksityisoikeudellisella sopimuksella. Huoltovarmuuskeskuksen tehtäviä on tarkistettu lailla huoltovarmuuden turvaamiseksi annetun lain muuttamisesta (688/2005). Sen mukaan lain tarkoituksena on poikkeusolojen ja niihin verrattavissa olevien vakavien häiriöiden varalta turvata väestön toimeentulon, maan talouselämän ja maanpuolustuksen kannalta välttämättömät taloudelliset toiminnot ja niihin liittyvät tekniset järjestelmät. Edelleen Huoltovarmuuskeskuksen tehtävänä on lain mukaan muun muassa varmistaa huoltovarmuuden kannalta välttämättömien teknisten järjestelmien toi-

mivuutta. Näin ollen Huoltovarmuuskeskukselle on muodostumassa eräänlainen kriittisen infrastruktuurin kansallisen turvaamiskeskuksen rooli.

Esityksen sisällöllisesti keskeinen ehdotus on lakitekniseltä kannalta varsin pieni: sähköisen viestinnän tietosuojalain 38 §:ssä määritellyn maksuyksikön suuruudeksi muutettaisiin 80 euron asemesta 40 euroa. Kokonaisuudessaan kyseinen momentti kuuluisi siten seuraavasti:

”Tietoturvamaksu määritellään maksuyksiköiden lukumääränä maksuluokittain. Maksuyksikön suuruus on 40 euroa. Teleyritykset jaetaan maksuluokkiin niiden kustannusten huomioon ottamiseksi, jotka Viestintävirastolle keskimäärin aiheutuvat kunkin maksuluokan teleyritystä koskevien tehtävien hoitamisesta. Teleyrityksen maksuluokka määräytyy teleyrityksen Suomessa harjoittaman teletoinnin maksun määräämistä edeltävän kauden liikevaihdon perusteella.”

Muu tietoturvamaksua koskeva ehdotettu sääntely on luonteeltaan varsin teknistä ja koskee maksun perusteita, määräytymistä, määräämistä, perimistä ja tietojen toimittamista Viestintävirastolle. Ehdotetut uudet säännökset vastaavat pitkälti olemassa olevia käytäntöjä, jotka nyt halutaan selkeyden ja oikeusvarmuuden vuoksi nostaa lain tasolle. Samalla sääntely kokonaisuudessaan yhdenmukaistetaan viestintämarkkinamaksua koskevan sääntelyn kanssa. Joitakin muutoksia on tehty pelkästään siksi, että säännökset on ryhmitelty uudelleen pyrkimyksenä selkeyttää pykälien sisältämiä kokonaisuuksia. Koska tietoturvamaksua koskevista pykälistä ainoastaan kolme momenttia olisi jäänyt täysin entiselleen ja entisille paikoilleen, on nähty selkeämmäksi antaa tietoturvamaksua koskeva sääntely kokonaan uudelleen.

Tietoturvamaksua koskevaan sääntelyyn kuuluu nykyisellään kaksi asetuksenantovaltuutta. Nykyisen 39 §:n 4 momentin mukaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, miten maksun määräämiseksi tarpeelliset tiedot on ilmoitettava Viestintävirastolle. Nykyisen 40 §:n 1 momentin mukaan taas tarkempia säännöksiä maksun täytäntöönpanosta voidaan antaa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Näitä asetuksenantovaltuuksia ei ole käytetty. Tässä yhteydessä on tarkoitus

antaa kaikki tietoturvamaksua koskevat säännökset lain tasolla. Tämä on perusteltua maksun veroluonteisuuden johdosta sekä siksi, että sääntely kokonaisuudessaan on siten helposti löydettävissä yhdestä säädöksestä. Mikäli jatkossa tarvitaan lisää tietoturvamaksua koskevia säännöksiä, voidaan nekin säätää lain tasolla. Tämän johdosta on katsottu, ettei lakiin ole tarpeen enää sisällyttää ase-
tuksenantovaltuuksia.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Veronluonteisten tulojen toteutuma vuonna 2005 oli 3,7 miljoonaa euroa, josta tietoturvamaksujen osuus oli 666 000 euroa. Vuoden 2006 budjetissa tietoturvamaksujen tuloarvio on 580 000 euroa. CERT-FI -toiminnan menoiksi vuonna 2007 on arvioitu noin 1,2 miljoonaa euroa. Teleyritysten maksaman tietoturvamaksun kokonaiskertymäksi vuonna 2007 on arvioitu noin 330 000 euroa.

3.2. Yritysvaikutukset

Teleyrityksiin kohdistuva tietoturvamaksun aiheuttama maksurasite pienentyy huomattavasti. Muu kuin tietoturvamaksulla katettava osa CERT-FI -toiminnoista on tarkoitettu rahoittamaan vuoden 2007 alusta lukien Viestintäviraston ja Huoltovarmuuskeskuksen välisellä määräaikaisella yksityisoikeudellisella sopimuksella.

3.3. Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Tieto- ja viestintäjärjestelmien toiminnasta on muodostunut ehto kaikkien nykyaikaisten yritysten perusliiketoiminnan jatkuvuudelle. Samalla tieto- ja viestintäjärjestelmien keskinäinen integraatio, kaikille avointen tietoverkkojen käyttö ja lisääntynyt riippuvuus sähköstä on pakottanut CERT-FI:n ottamaan kantaa myös modernin kriittisen infrastruktuurin suojaamiseen. CERT-FI:n toiminta on täydentänyt Huoltovarmuuskeskuksen ja puolustustaloudellisen suunnittelukunnan tunnustettua työtä yhteiskunnan elintärkeiden

toimintojen varautumisessa poikkeusoloihin ja normaaliajan vakaviin häiriötilanteisiin.

CERT-FI on kyennyt muutamassa vuodessa järjestämään suomalaista elinkeinoelämää 24/7-periaatteella palvelevan asiantuntevan kokonaisuuden, johon myös kansainväliset sisartoimijat ovat päivittäin yhteydessä. CERT-FI-yksikkö on osoittautunut elintärkeäksi toimijaksi siinä ketjussa, joka varmistaa kansallisesti nykyaikaisen tietoyhteiskunnan toimivuuden erilaisten tietoturvaohjelmien ollessa yhä monimuotoisempia ja tiheämmin esiintyviä. Yksikön tehtävät ovat jatkuvasti lisääntyneet, ja alkuperäinen resurssien mitoitus on osoittautunut riittämättömäksi. Tällä hetkellä yksikön työntekijöihin kohdistuva kuormitus on sellaisella tasolla, jolla se voi säilyä ainoastaan väliaikaisesti. Myös elinkeinoelämä on kiinnittänyt huomiota asiaan ja esittänyt toiveensa CERT-FI:n olemassa olevan tason säilyttämiseksi ja tulevan toiminnan turvaamiseksi.

Huoltovarmuuskeskuksen ja Viestintäviraston välillä tehtävä määräaikainen yksityisoikeudellinen palvelujen ostoa koskeva sopimus mahdollistaa CERT-FI -yksikön riittävän resurssoinnin kehyspäätösten ja tuottavuusohjelman muodostamisessa puittessa.

Tietoyhteiskuntavaikutukset

Yhteiskunnan perustoiminnot ovat riippuvaisia viestintäverkkojen häiriöttömästä toiminnasta. Nopea teknologinen kehitys ja verkottuneiden tietoteknisten välineiden laaja levinneisyys on tuonut mukanaan myös uusia riskejä ja mahdollisuuksia jopa lamauttaa yhteiskunnan keskeisiä toimintoja tietoverkkojen avulla. Avointen tietoverkkojen ominaispiirteisiin liittyvän turvattomuuden vuoksi yhä keskeisemmäksi kysymykseksi nousee turvallisen viestintäympäristön luominen. Julkishallinnon rooli korostuu aiempaa selkeämmin tämän tavoitteen toteuttamisessa. CERT-FI -toimintaan kokonaisuudessaan kohdistuvien järjestelyjen tarkoituksena on mahdollistaa maksujen oikeudenmukaisempi kohdentuminen samalla, kun yksikön toimintaedellytyksiä parannetaan ja yhteiskunnan toiminnan kannalta elintärkeiden viestintäverkkojen ja sähköisen viestinnän palveluiden toiminta pyritään turvaamaan.

4. Asian valmistelu

4.1. Valmisteluvaiheet

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Asiaa on käsitelty sähköisen viestinnän tietosuojalain seurantaryhmässä, jossa edustettuina ovat Akava ry, Elinkeinoelämän Keskusliitto ry, Fortum Oyj, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto Ficom ry, Kesko Oyj, Keskuskauppakamari, keskusrikospoliisi, Kuluttajavirasto, liikenne- ja viestintäministeriö, Nokia Oyj, Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK, sisäasiainministeriö, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK, Suomen Suoramarkkinointiliitto ry, TeliaSonera Oyj, Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus, tietosuojavaltuutetun toimisto, työministeriö ja Viestintävirasto. Lisäksi asiaa on käsitelty liikenne- ja viestintäministeriön työryhmässä, jonka tehtävänä oli laatia selvitys Viestintäviraston maksullisen toiminnan rahoituksen ja Viestintäviraston maksujen uudistamistarpeista. Siinä oli jäseninä edustajat liikenne- ja viestintäministeriöstä, valtiovarainministeriöstä, Viestintävirastosta, Digita Oy:stä, FiCom ry:stä, Suomen Posti Oyj:stä, Yleisradio Oy:stä ja Suomen Televisioiden Liitosta. Työryhmä arvioi ja kävi läpi kaikki Viestintäviraston nykyiset maksut, ja arvioi niiden uudistamistarpeita.

Työryhmä katsoi, että sähköisen viestinnän tietosuojalakia koskevaa sääntelyä tulisi muuttaa siten, että teleyritysten oikeanlaatuisen huoli siitä, että tietoturvasuoritusmaksurasite kohdistuu kohtuuttomassa määrin juuri niihin, otettaisiin huomioon.

4.2. Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Asiassa käytiin lausuntokierros, jonka tuloksena saatiin 14 vastausta. Näistä viidessä todettiin ainoastaan, ettei lausunnonantajalla ole huomautettavaa asiassa. Varsinainen lausunto voidaan siten katsoa saaduksi Elinkeinoelämän keskusliitto ry:ltä, FiCom ry:ltä, Finnet-Liitto ry:ltä, Huoltovarmuuskeskuksesta, Keskuskauppakamarilta, oikeusministeriöltä, TeliaSonera Finland Oyj:ltä, valtiovarainministeriöltä ja Viestintävirastolta. Lausunnonantajat pitivät ehdotusta yleisesti lähtökohdiltaan hyvänä, ja puuttuivat lausunnoissaan ainoastaan teknisiin yksityiskohtiin, jotka on huomioitu jatkovalmistelussa.

5. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy vuoden 2007 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

38 §. Maksuvelvollisuuden perusteet. Ehdotettu muutos pykälän otsikkoon johtuu siitä, että tietoturvamaksua koskevaa sääntelyä pyritään kokonaisuudessaan ryhmittelemään aikaisempaa johdonmukaisemmin. Ehdotettu otsikko vastaa pykälän sisältöä aikaisempaa paremmin.

Tietoturvamaksua koskeva sääntely uudistetaan kokonaan. Suurimmaksi osaksi kyseessä ovat varsin teknisluonteiset muutokset, joilla sääntelyä pyritään yhdenmukaistamaan viestintämarkkinamaksua koskevan sääntelyn kanssa. Ehdotettu sääntely myös

vastaa kehittyntä käytäntöä, joten vallitsevaa tilannetta ei pyritä muuttamaan. Säännösten ottaminen lakiin on kuitenkin perusteltua siksi, että kyseessä on veronluonteinen maksu, jota koskevan sääntelyn tulisi olla lailla säädettyä ja tarkkarajaista. Samalla pyritään vahvistamaan oikeusvarmuutta.

Ehdotettu 1 momentti on sama kuin nykyinen 38 §:n 1 momentti. Ainoastaan kolme momenttia nykyisestä tietoturvamaksua koskevasta sääntelystä olisi pysynyt täysin ennallaan ja entisillä paikoillaan. Myös tämän vuoksi sääntely on kokonaisuudessaan selkeämpää antaa uudestaan.

Ehdotettuun 2 momenttiin ehdotetaan siir-

rettäväksi sellaisenaan nykyinen 39 §:n 1 momentin säännös siitä, että tietoturvamaksua ei peritä televisio- ja radiotoiminnasta annetussa laissa (744/1998) tarkoitetun televisio- tai radiotoiminnan taikka televisio-ohjelmien tai radio-ohjelmien edelleen lähettämisen liikevaihdosta. Kyseessä on siten puhtaasti säädöstekninen muutos, joka ei muuta voimassa olevaa oikeustilaa. Muutos on perusteltu, koska kyseessä on nimenomaan 38 §:ssä säädetystä maksuvelvollisuuden perusteesta.

Ehdotetun 3 momentin mukaan tietoturvamaksua ei palautettaisi, vaikka teleyrityksen toiminta lakkaisi kesken maksukauden. Ehdotus vastaa viestintämarkkinamaksua koskevaa viestintämarkkinalain (393/2003) 15 a §:n 4 momenttia. Ehdotus myös vastaa olemassa olevaa käytäntöä, joten välttävää tilannetta ei pyritä muuttamaan.

39 §. Maksun määräytyminen. Tietoturvamaksun suuruutta koskevaa 39 §:n säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että se sisältää ainoastaan maksun määräytymisen peruseriaatteen. Pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi tätä vastaavaksi.

Ehdotettu 1 momentti sisältää nykyisen 39 §:n 2 momentin säännöksen. Säännöstä muutetaan siten, että teleyritysten liikevaihdon perusteella kerättävän maksun suuruuden määräävä maksuysikkö puolitetaan, eli sen määrä putoaa 80 eurosta 40 euroon. Kyseessä on sisällöllisesti suurin muutos, joka ehdotukseen sisältyy. Ehdotus merkitsee sitä, että teleyritysten maksama tietoturvamaksu putoaa puoleen nykyisestä tasosta.

Ehdotettu 2 momentti vastaa nykyistä 39 §:n 5 momentin säännöstä.

39 a §. Maksun määräytymisen perusteena oleva liikevaihto. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 39 a §, johon kootaan ehdotetun otsikon mukaisesti säännökset maksun määräytymisen perusteena olevasta liikevaihdosta. Kyseessä ovat varsin tekniset muutokset, joilla pyritään selkeyttämään tietoturvamaksua koskevaa sääntelyä sekä saattamaan se yhdenmukaiseksi viestintämarkkinamaksua koskevan sääntelyn kanssa. Ehdotettu sääntely myös vastaa olemassa olevaa käytäntöä.

Ehdotettu 1 momentti sisältää nykyisen 39 §:n 3 momentin säännökset konserniin kuuluvien teleyritysten maksuvelvollisuuden perustana olevan liikevaihdon määräytymisestä.

Säännöksen sisältö säilyy ennallaan.

Ehdotetun 2 momentin mukaan maksuvelvollisen maksuluokka määräytyy sen perusteella, mikä yrityksen osuus on ollut päättyneen tilikauden teletoinnin liikevaihdosta, jos edellisen vuoden tilikauden päättymisen ja maksupäätöksen antamisajankohdan välisenä aikana on tapahtunut muutoksia teleyrityksen konsernisuhteissa. Maksuluokkaa määrättäessä ei siten oteta huomioon tilikauden päättymisen ja maksupäätöksen antamisajankohdan väliseen aikaan kohdistuvaa liikevaihtoa eikä yrityksen konsernisuhteissa tapahtuneita muutoksia, jos muutokset ovat tapahtuneet tilikauden päättymisen jälkeen. Säännös vastaa viestintämarkkinalain 15 b §:n 2 momenttia.

Ehdotetun 3 momentin mukaan maksuvelvollisuus kohdistuu siihen yritykseen, joka harjoittaa yleistä teletointia maksupäätöksen antamisajankohtana, jos teletointia on edellisen vuoden tilikauden päättymisen ja maksupäätöksen antamisajankohdan välisenä aikana luovutettu toiselle yritykselle. Tilikauden kohdistuva maksu siirtyy toisin sanoen teletoinnin luovutuksen mukana uudelle teletoinnin harjoittajalle. Maksuluokkaa määrättäessä otetaan vastaavasti huomioon luovutetun teletoinnin edelliseltä päättyneeltä tilikaudelta vahvistettu liikevaihto. Säännös vastaa viestintämarkkinalain 15 b §:n 3 momenttia.

Ehdotetun 4 momentin mukaan teleyrityksen liikevaihto muunnetaan 12 kuukauden liikevaihtoa vastaavaksi kertomalla se kahdellatoista ja jakamalla tilikauden kuukausien lukumäärällä, jos tilikausi poikkeaa 12 kuukaudesta. Säännös vastaa viestintämarkkinalain 15 b §:n 4 momenttia.

40 §. Tietoturvamaksun määrääminen ja periminen. Ehdotetun 40 §:n otsikko on sama kuin nykyisen 40 §:n otsikko, eli ehdotetussa pykälässä on säännökset tietoturvamaksun määräämisestä ja perimisestä. Ehdotettu 1 momentti sisältää nykyisen 1 momentin säännöksen siitä, että tietoturvamaksun määrää maksettavaksi Viestintävirasto. Tämän lisäksi ehdotettuun 1 momenttiin lisätään säännökset tietoturvamaksun perimisestä vuosittain yhdessä erässä ja muutoksenhaku-oikeudesta Viestintäviraston maksun määräämistä koskevaan päätökseen 43 §:n mukaisesti. Lisättävät säännökset vastaavat

voimassa olevia käytäntöjä, eikä niillä siten pyritä muuttamaan vallitsevaa tilannetta. Viestintämarkkinamaksun osalta vastaavat säännökset löytyvät Viestintäviraston eräistä maksuista annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen (1175/2005) 6 §:n 1 momentista ja viestintämarkkinalain 15 c §:n 1 momentista.

Ehdotettu 2 momentti vastaa täysin nykyistä 2 momenttia.

40 a §. *Tietojen ilmoittaminen Viestintävirastolle sekä maksuvelvollisuuden määräytyminen eräissä poikkeustilanteissa.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 40 a §, jolla säädetäisiin tietojen ilmoittamisesta Viestintävirastolle sekä maksuvelvollisuuden määräytymisestä eräissä poikkeustilanteissa. Ehdotetun 1 momentin mukaan Viestintävirastolla on oikeus saada teleyrityksiltä maksun määräämistä varten tiedot teletoiminnan maksun määräämistä edeltävän kauden liikevaihdosta. Konserniin kuuluvien yritysten tulee lisäksi toimittaa selvitys siitä, mitkä konsernin yritysten keskinäisestä teletoiminnasta syntyneet erät on 39 a §:n 1 momentin mukaisesti vähennetty teletoiminnan liikevaihdosta. Teleyrityksen tulee toimittaa tiedot Viestintävirastolle yhden kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Liitteenä tulee toimittaa jäljennös vahvistetusta tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä. Säännös vastaa viestintämarkkinamaksua koskevaa Viestintäviraston eräistä maksuista annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen 6 §:n 2 momenttia. Ehdotetun 1 momentin sisältö vastaa myös olemassa olevaa käytäntöä, eikä tarkoituksena ole siten muuttaa vallitsevaa tilannetta. Tietoturvamaksun osalta määräykset on haluttu ottaa lain tasolle siksi, että tietoturvamaksua koskeva sääntely olisi kokonaisuudessaan löydettävissä helposti yhdestä säädöksestä.

Ehdotetun 2 momentin mukaan Viestintävirasto voi arvioida maksun perusteena olevan liikevaihdon, jos siitä ei puuttuvan tilinpäätöksen tai muun siihen verrattavan erittäin painavan syyn vuoksi voida saada riittävän luotettavaa selvitystä. Viestintävirasto voi soveltaa ehdotetun momentin säännöstä muun muassa silloin, kun harjoitettu teletoiminta päättyy kokonaan kesken laskutuskauden tai, jos yrityksellä ei ole sen harjoittaman yleisen teletoiminnan osalta vahvistettua ti-

linpäätöstä. Säännöstä voi olla tarpeen soveltaa myös silloin, kun on kysymys teleyrityksen toiminnan ensimmäisestä vuodesta. Edelleen maksun määräytyminen voi olla ongelmallista toisena toimintavuonna etenkin, jos teleyrityksen tilikausi on pisin mahdollinen eli 18 kuukautta. Ehdotetun 2 momentin säännöstä voidaan soveltaa myös, jos yrityksen antamat tiedot ovat puutteelliset taikka maksun perusteena olevan liikevaihdon määrääntymiseen vaikuttaa jokin muu edellä tarkoitettuihin tilanteisiin verrattava seikka.

Viestintävirasto ei voi käyttää vapaata harkintaa säännöstä soveltaessaan. Ehdotetun 2 momentin mukaan arvioinnissa on otettava huomioon teleyrityksen toiminnan laajuus, teleyrityksen markkina-asema, tiedot teleyrityksen tarjoamista palveluista, asiakasmääristä ja laskutuksesta, vertailutiedot muista vastaavaa palveluntarjontaa harjoittavista teleyrityksistä sekä muut näihin rinnastettavat, teleyrityksen liikevaihtoon vaikuttavat seikat. Ehdotettu 2 momentti vastaa viestintämarkkinalain 15 d §:n 1 momenttia.

Ehdotetun 3 momentin mukaan Viestintäviraston on ennen ehdotetussa 2 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen ryhtymistä kehotettava teleyritystä liikevaihdon arvioinnin uhalla antamaan viestintämarkkinamaksun määräämistä varten tarvittavat tiedot Viestintäviraston asettamassa kohtuullisessa määräajassa. Mikäli yritys noudattaa Viestintäviraston kehotusta, saattaa siten tarve Viestintäviraston suorittamaan arviointiin väistyä.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

3. Suhde perustuslakiin ja säättämisyjärjestys

Tietoturvamaksu on valtiosääntöoikeudellisessa mielessä veronluonteinen maksu. Perustuslakivaliokunta totesi tietoturvamaksusta lausunnossaan 9/2004vp seuraavaa: ”Tietoturvamaksu on valtiosääntöoikeudellisessa mielessä vero (PeVL 61/2002 vp, s. 5—7, PeVL 66/2002 vp, s. 3—5, PeVL 67/2002 vp, s. 3—4, PeVL 3/2003 vp, s. 2—3). Siitä on perustuslain 81 §:n 1 momentin mukaan säädettävä lailla, joka sisältää säännökset ve-

rovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä rovelvollisen oikeusturvasta. Ehdotus täyttää rovelloille perustuslaista johdettavat vaatimukset.”

Tämä oli myös sähköisen viestinnän tietosuojalakia koskeneen hallituksen esityksen valmistelun lähtökohtana. Koska verot on tuloutettava valtion talousarvioon, tietoturvamaksu tuloutetaan valtion talousarvioon ja vastaava määräraha osoitetaan Viestintävirastolle. Esityksen tietoturvamaksua koske-

villa muutosehdotuksilla ei ole sen kaltaisia vaikutuksia, että maksun rovelloiteisuutta olisi syytä arvioida uudelleen.

Edellä kerrotuilla perusteilla katsotaan, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämijärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

sähköisen viestinnän tietosuojalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 16 päivänä kesäkuuta 2004 annetun sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 38 - 40 §, sekä lisätään lakiin uusi 39 a ja 40 a § seuraavasti:

10 luku

Tietoturvamaksu

38 §

Maksuvelvollisuuden perusteet

Ilmoituksenvaraista tai toimiluvanvaraista toimintaa harjoittava teleyritys on velvollinen suorittamaan Viestintävirastolle vuotuisen tietoturvamaksun. Teleyrityksiltä perittävät tietoturvamaksut vastaavat niitä kokonaiskustannuksia, jotka aiheutuvat Viestintävirastolle tässä laissa säädettyjen teleyrityksiä koskevien tehtävien hoitamisesta.

Tietoturvamaksua ei peritä televisio- ja radiotoiminnasta annetussa laissa (744/1998) tarkoitetun televisio- tai radiotoiminnan taikka televisio-ohjelmien tai radio-ohjelmien

edelleen lähettämisen liikevaihdosta.

Tietoturvamaksua ei palauteta, vaikka teleyritys lopettaisi toimintansa kesken maksukauden.

39 §

Maksun määräytyminen

Tietoturvamaksu määritellään maksuyksiköiden lukumääränä maksuluokittain. Maksuyksikön suuruus on 40 euroa. Teleyritykset jaetaan maksuluokkiin niiden kustannusten huomioon ottamiseksi, jotka Viestintävirastolle keskimäärin aiheutuvat kunkin maksuluokan teleyritystä koskevien tehtävien hoitamisesta. Teleyrityksen maksuluokka määräytyy teleyrityksen Suomessa harjoittaman teletoiminnan maksun määräämistä edeltävän kauden liikevaihdon perusteella.

Tietoturvamaksu määräytyy seuraavasti:

Maksuluokka	Liikevaihto (milj. €)	Yksiköiden määrä
1	alle 1	2
2	1 — alle 2	4
3	2 — alle 4	7
4	4 — alle 8	14
5	8 — alle 16	26
6	16 — alle 32	50
7	32 — alle 64	94
8	64 — alle 128	179
9	128 — alle 256	340
10	256 — alle 512	645
11	512 — alle 1 024	1226
12	1 024 tai yli	2330

39 a §

Maksuluokan määräytymisen perusteena oleva liikevaihto

Jos teleyritys, jolla on teletoiminnan liikevaihtoa, kuuluu kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 6 §:n mukaiseen konserniin, teleyrityksen maksun perusteena on sen osuus samaan konserniin kuuluvien maksuvelvollisten teleyritysten Suomessa harjoittaman teletoiminnan yhteisestä liikevaihdosta vähennettynä yhtiöiden keskinäisellä tästä toiminnasta syntyneellä liikevaihdolla. Maksu määräytyy tässä momentissa säädetyllä tavalla myös niissä tapauksissa, joissa emoyhtiö ei ole suomalainen.

Jos teleyrityksen konsernisuhteissa on edellisen tilikauden päättymisen ja maksupäätöksen antamisajankohdan välisenä aikana tapahtunut muutoksia, maksuluokka määräytyy sen perusteella, mikä yrityksen osuus on ollut edellisen päättyneen tilikauden teletoiminnan liikevaihdosta.

Jos teletoiminta on edellisen vuoden tilikauden päättymisen ja maksupäätöksen antamisajankohdan välisenä aikana luovutettu toiselle yritykselle, maksuvelvollisuus kohdistuu siihen yritykseen, joka harjoittaa yleistä teletoimintaa maksupäätöksen antamisajankohtana. Sen maksuluokkaa määrätessä otetaan huomioon luovutetun teletoiminnan edelliseltä päättyneeltä tilikaudelta vahvistettu liikevaihto.

Jos teleyrityksen tilikausi ei ole 12 kuukautta, sen liikevaihto muunnetaan 12 kuu-

kauden liikevaihtoa vastaavaksi kertomalla se luvulla 12 ja jakamalla se tilikauden kuukausien lukumäärällä.

40 §

Tietoturvamaksun määrääminen ja periminen

Tietoturvamaksu peritään vuosittain yhdessä erässä. Tietoturvamaksun määrää maksettavaksi Viestintävirasto. Viestintäviraston maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 43 §:ssä säädetään.

Tietoturvamaksu saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään. Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle määrälle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

40 a §

Tietojen ilmoittaminen Viestintävirastolle sekä maksuvelvollisuuden määräytyminen eräissä poikkeustilanteissa

Viestintävirastolla on oikeus saada teleyrityksiltä maksun määräämistä varten tiedot teletoiminnan maksun määräämistä edeltävän kauden liikevaihdosta. Konserniin kuuluvien yritysten tulee lisäksi toimittaa selvitys siitä, mitkä konsernin yritysten keskinäisestä teletoiminnasta syntyneet erät on 39 a §:n 1 momentin mukaisesti vähennetty teletoiminnan liikevaihdosta. Teleyrityksen tulee toimittaa tiedot Viestintävirastolle yhden kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Liitteenä tulee toimittaa jäljennös vahvistetusta tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä.

Viestintävirasto voi arvioida maksun perusteena olevan liikevaihdon, jos siitä ei puuttuvan tilinpäätöksen tai muun siihen verrattavan erittäin painavan syyn vuoksi voida saada riittävän luotettavaa selvitystä. Arvioin-

nissa on otettava huomioon:

- 1) teleyrityksen toiminnan laajuus;
- 2) teleyrityksen markkina-asema;
- 3) tiedot teleyrityksen tarjoamista palveluista, asiakasmääristä ja laskutuksesta;
- 4) vertailutiedot muista vastaavaa palveluntarjontaa harjoittavista teleyrityksistä;
- 5) muut näihin rinnastettavat, teleyrityksen liikevaihtoon vaikuttavat seikat.

Viestintäviraston on ennen 2 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen ryhtymistä kehoitettava teleyritystä liikevaihdon arvioinnin uhalla antamaan viestintämarkkinamaksun määrittämistä varten tarvittavat tiedot Viestintäviraston asettamassa kohtuullisessa määräajassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

Helsingissä 1 päivänä syyskuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenne- ja viestintäministeri *Susanna Huovinen*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

Laki

sähköisen viestinnän tietosuojalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 16 päivänä kesäkuuta 2004 annetun sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 38 - 40 §, sekä
lisätään lakiin uusi 39 a ja 40 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

38 §

Maksun määräytymisen perusteet

Ilmoituksenvaraista tai toimiluvanvaraista toimintaa harjoittava teleyritys on velvollinen suorittamaan Viestintävirastolle vuotuisen tietoturvamaksun. Teleyrityksiltä perittävät tietoturvamaksut vastaavat niitä kokonaiskustannuksia, jotka aiheutuvat Viestintävirastolle tässä laissa säädettyjen teleyrityksiä koskevien tehtävien hoitamisesta.

39 §

Tietoturvamaksun suuruus

Tietoturvamaksua ei peritä televisio- ja radiotoiminnasta annetussa laissa (744/1998) tarkoitetun televisio- tai radiotoiminnan taikka televisio-ohjelmien tai radio-ohjelmien edelleen lähettämisen liikevaihdosta.

Tietoturvamaksu määritellään maksusyksiköiden lukumääränä maksuluokittain. Maksusyksikön suuruus on 80 euroa. Yrityk-

Ehdotus

38 §

Maksuvelvollisuuden perusteet

Ilmoituksenvaraista tai toimiluvanvaraista toimintaa harjoittava teleyritys on velvollinen suorittamaan Viestintävirastolle vuotuisen tietoturvamaksun. Teleyrityksiltä perittävät tietoturvamaksut vastaavat niitä kokonaiskustannuksia, jotka aiheutuvat Viestintävirastolle tässä laissa säädettyjen teleyrityksiä koskevien tehtävien hoitamisesta.

Tietoturvamaksua ei peritä televisio- ja radiotoiminnasta annetussa laissa (744/1998) tarkoitetun televisio- tai radiotoiminnan taikka televisio-ohjelmien tai radio-ohjelmien edelleen lähettämisen liikevaihdosta.

Tietoturvamaksua ei palauteta, vaikka teleyritys lopettaisi toimintansa kesken maksukauden.

39 §

Maksun määräytyminen

Tietoturvamaksu määritellään maksusyksiköiden lukumääränä maksuluokittain. Maksusyksikön suuruus on 40 euroa. Teleyritykset jaetaan maksuluokkiin niiden kustannusten huomioon ottamiseksi, jotka Viestintävirastolle keskimäärin aiheutuvat kunkin maksuluokan teleyritystä koskevien tehtävien hoitamisesta. Teleyrityksen maksuluokka määrittyy teleyrityksen Suomessa harjoit-

set jaetaan maksuluokkiin niiden kustannusten huomioon ottamiseksi, jotka Viestintävirastolle keskimäärin aiheutuvat kunkin maksuluokan yritystä koskevien tehtävien hoitamisesta. Teleyrityksen maksuluokka määräytyy teleyrityksen Suomessa harjoittaman teletoinnin maksun määräämistä edeltävän kauden liikevaihdon perusteella.

Jos teleyritys kuuluu kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 6 §:n mukaiseen konserniin, teleyrityksen maksun perusteena on yrityksen osuus samaan konserniin kuuluvien maksuvelvollisten teleyritysten Suomessa harjoittaman teletoinnin yhteisestä liikevaihdosta vähennettynä yhtiöiden keskinäisellä tästä toiminnasta syntyneellä liikevaihdolla. Jotta maksu määrätään, edellytetään lisäksi, että yritysten muodostamaan konserniin kuuluvalla yrityksellä on tietoturvamaksun perusteena olevaa teletoinnin liikevaihtoa. Maksu määräytyy tässä momentissa säädetyllä tavalla myös niissä tapauksissa, joissa emoyhtiö ei ole suomalainen.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, miten maksun määräämiseksi tarpeelliset tiedot on ilmoitettava Viestintävirastolle.

Tietoturvamaksu määräytyy seuraavasti:

Maksuluokka	Liikevaihto (milj. €)	Yksiköiden määrä
1	alle 1	2
2	1 — alle 2	4
3	2 — alle 4	7
4	4 — alle 8	14
5	8 — alle 16	26
6	16 — alle 32	50
7	32 — alle 64	94
8	64 — alle 128	179
9	128 — alle 256	340
10	256 — alle 512	645
11	512 — alle 1 024	1226
12	1 024 tai yli	2330

taman teletoinnin maksun määräämistä edeltävän kauden liikevaihdon perusteella.

Teleyritysten tietoturvamaksu määräytyy seuraavasti:

Maksuluokka	Liikevaihto (milj. €)	Yksiköiden määrä
1	alle 1	2
2	1 — alle 2	4
3	2 — alle 4	7
4	4 — alle 8	14
5	8 — alle 16	26
6	16 — alle 32	50
7	32 — alle 64	94
8	64 — alle 128	179
9	128 — alle 256	340
10	256 — alle 512	645
11	512 — alle 1 024	1226
12	1 024 tai yli	2330

39 a §

Maksuluokan määräytymisen perusteena oleva liikevaihto

Jos teleyritys, jolla on teletoinnin liikevaihtoa, kuuluu kirjanpitolain

(1336/1997) 1 luvun 6 §:n mukaiseen konserniin, teleyrityksen maksun perusteena on sen osuus samaan konserniin kuuluvien maksuvelvollisten teleyritysten Suomessa harjoittaman teletoiminnan yhteisestä liikevaihdosta vähennettynä yhtiöiden keskinäisellä tästä toiminnasta syntyneellä liikevaihdolla. Maksu määräytyy tässä momentissa säädetyllä tavalla myös niissä tapauksissa, joissa emoyhtiö ei ole suomalainen.

Jos teleyrityksen konsernisuhteissa on edellisen tilikauden päättymisen ja maksupäätöksen antamisajankohdan välisenä aikana tapahtunut muutoksia, maksuluokka määräytyy sen perusteella, mikä yrityksen osuus on ollut edellisen päättyneen tilikauden teletoiminnan liikevaihdosta.

Jos teletoiminta on edellisen vuoden tilikauden päättymisen ja maksupäätöksen antamisajankohdan välisenä aikana luovutettu toiselle yritykselle, maksuvelvollisuus kohdistuu siihen yritykseen, joka harjoittaa yleistä teletoimintaa maksupäätöksen antamisajankohtana. Sen maksuluokkaa määrättäessä otetaan huomioon luovutetun teletoiminnan edelliseltä päättyneeltä tilikaudelta vahvistettu liikevaihto.

Jos teleyrityksen tilikausi ei ole 12 kuukautta, sen liikevaihto muunnetaan 12 kuukauden liikevaihtoa vastaavaksi kertomalla se luvulla 12 ja jakamalla se tilikauden kuukausien lukumäärällä.

40 §

Tietoturvamaksun määrääminen ja periminen

Tietoturvamaksun määrää maksettavaksi Viestintävirasto. Tarkempia säännöksiä maksun täytäntöönpanosta voidaan antaa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Tietoturvamaksu saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään. Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle määrälle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta viranomai-

40 §

Tietoturvamaksun määrääminen ja periminen

Tietoturvamaksu peritään vuosittain yhdessä erässä. Tietoturvamaksun määrää maksettavaksi Viestintävirasto. Viestintäviraston maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 43 §:ssä säädetään.

Tietoturvamaksu saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään. Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle määrälle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta viranomai-

nen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

nen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

40 a §

Tietojen ilmoittaminen Viestintävirastolle sekä maksuvelvollisuuden määräytyminen eräissä poikkeustilanteissa

Viestintävirastolla on oikeus saada teleyrityksiltä maksun määräämistä varten tiedot teletoiminnan maksun määräämistä edeltävän kauden liikevaihdosta. Konserniin kuuluvien yritysten tulee lisäksi toimittaa selvitys siitä, mitkä konsernin yritysten keskinäisestä teletoiminnasta syntyneet erät on 39 a §:n 1 momentin mukaisesti vähennetty teletoiminnan liikevaihdosta. Teleyrityksen tulee toimittaa tiedot Viestintävirastolle yhden kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Liitteenä tulee toimittaa jäljennös vahvistetusta tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä.

Viestintävirasto voi arvioida maksun perusteena olevan liikevaihdon, jos siitä ei puuttuvan tilinpäätöksen tai muun siihen verrattavan erittäin painavan syyn vuoksi voida saada riittävän luotettavaa selvitystä. Arvioinnissa on otettava huomioon:

- 1) teleyrityksen toiminnan laajuus;*
- 2) teleyrityksen markkina-asema;*
- 3) tiedot teleyrityksen tarjoamista palveluista, asiakasmääristä ja laskutuksesta;*
- 4) vertailutiedot muista vastaavaa palveluntarjontaa harjoittavista teleyrityksistä;*
- 5) muut näihin rinnastettavat, teleyrityksen liikevaihtoon vaikuttavat seikat.*

Viestintäviraston on ennen 2 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen ryhtymistä kehoitettava teleyritystä liikevaihdon arvioinnin uhalla antamaan viestintämarkkinamaksun määräämistä varten tarvittavat tiedot Viestintäviraston asettamassa kohtuullisessa määräajassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.